

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Riktlinje

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Annelie Mogensen, (annas14), Finanschef

Granskad av: Annelie Mogensen, (annas14), Finanschef

Godkänd av: Regionstyrelsen, (RS),

Giltig från: 2026-03-24

Giltig till: 2029-04-04

Medelsförvaltning i Västra Götalandsregionen

Riktlinje

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Syfte med riktlinjen.....	3
Ansvarsfördelning.....	3
Politisk nivå.....	3
Tjänstepersonnivå	3
Externa leverantörer	4
Skuldförvaltning	4
Etik och hållbarhet i skuldförvaltningen.....	4
Beslut om extern upplåning	4
Riskhantering i skuldförvaltningen.....	5
Borgensåtaganden	8
Beslutsnivåer och ansvarsfördelning	8
Krav på utredning och beslut	8
Principer och villkor	8
Uppföljning och rapportering av borgensåtaganden	9
Kapitalförvaltning	9
Etik och hållbarhet i kapitalförvaltningen	9
Strategi och riskhantering i kapitalförvaltningen	11
Kapitalförvaltning av pensionsmedel.....	13
Kapitalförvaltning av överskottslikviditet.....	15
Rapportering och uppföljning	17
Rapporteringens syfte.....	17
Intern kontroll	17
Ansvar	18
Rapportering.....	18
Ordlista.....	19

Sammanfattning

- Riktlinjen är framtagen till följd av regionfullmäktiges beslut om finanspolicy för Västra Götalandsregionen.
- Riktlinjen gäller för samtliga förvaltningar och majoritetsägda bolag i Västra Götalandsregionen.
- Riktlinjen förtydligar och ger vägledning kring hur medelsförvaltningen i Västra Götalandsregionen ska hanteras.
- Medelsförvaltningen omfattar kapital- och skuldförvaltning samt borgensåtaganden.
- Denna riktlinje är ny och en stor del av innehållet har tidigare varit en del av finanspolicyn. Till riktlinjen ska rutindokument finnas.

Syfte med riktlinjen

Syftet med riktlinjen är att utifrån finanspolicyn förtydliga och ge vägledning kring hur medelsförvaltningen ska hanteras och implementeras. Medelsförvaltningen omfattar kapital- och skuldförvaltning samt borgensåtaganden. Riktlinjen syftar även till att säkerställa en medelsförvaltning som är hållbar, ändamålsenlig, säker och effektiv.

Ansvarsfördelning

Politisk nivå

Regionfullmäktige fastställer finanspolicyn för Västra Götalandsregionen.

Regionstyrelsen ansvarar för att ta fram riktlinjer och har det övergripande ansvaret samt säkerställer att riktlinjen för medelsförvaltning efterlevs.

Tjänstepersonnivå

På uppdrag av regiondirektören ansvarar ekonomidirektören för att leda, utveckla och samordna en samlad, effektiv och ändamålsenlig organisation inom ekonomiområdet.

Ekonomidirektören ansvarar för att besluta om rutiner kopplade till riktlinjen.

Finanschefen har det övergripande ansvaret för tillämpningen av denna riktlinje enligt regiondirektörens verkställighetsbeslut: Regiondirektörens fördelning av ansvar inom koncernkontoret (RS 2023-05437)

Finansverksamheten på koncernkontoret ansvarar för den löpande kapital- och skuldförvaltningen inklusive likviditetsplanering i enlighet med riktlinjen. Finansverksamheten ansvarar för att säkerställa att limiter inom medelsförvaltningen inte överträds.

Externa leverantörer

Finansiell rådgivning

Som stöd till medelsförvaltningen kan extern finansiell rådgivare anlitas.

Riskkontroll

För att säkerställa en korrekt riskhantering och att Västra Götalandsregionen efterlever regelverket enligt denna riktlinje ska en extern leverantör anlitas.

Skuldförvaltning

Skuldförvaltningen omfattar hanteringen av Västra Götalandsregionen räntebärande skulder, borgensåtaganden och garantier.

Etik och hållbarhet i skuldförvaltningen

Västra Götalandsregionen ska verka för en skuldsättning som är ekonomiskt hållbar och väl anpassad efter Västra Götalandsregionens långsiktiga behov. Beslut om upplåning ska fattas med beaktande av ekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser.

Västra Götalandsregionen ska arbeta för en hög nivå av transparens i skuldförvaltningen och möjliggöra att intressenter får insyn i arbetet med etik och hållbarhet.

Beslut om extern upplåning

Västra Götalandsregionen har en extern låneram som är beslutad av regionfullmäktige. Ramen anger den maximala lånevolym som får nyttjas för extern lånefinansiering. Som lånevolym räknas både

långfristiga och kortfristiga lån inklusive checkräkningskredit. Finansiell leasing är också en finansieringskälla som Västra Götalandsregionen kan använda sig av och kommer regleras i en särskild riktlinje för leasinghantering. Finansiell leasing omfattas därför inte av riskhanteringen enligt denna riktlinje.

För att säkerställa den kortsiktiga betalningsberedskapen och hantera tillfälliga negativa kassaflöden på koncernens kassakonto, kan checkräkningskredit eller annan kortfristig lånefinansiering användas. Hanteringen av checkräkningskredit regleras närmare i riktlinje för banktjänster.

Finansverksamheten på koncernkontoret ansvarar och fattar beslut för den löpande skuldförvaltningen, inklusive kortfristig finansiering och refinansiering av befintliga externa lån.

Riskhantering i skuldförvaltningen

Västra Götalandsregionen är en aktör på de finansiella marknaderna och är därmed utsatt för olika slags finansiella risker. En del i finansverksamheten är att identifiera och hantera riskerna vid kapitalanskaffning. Med en risk avses en händelse som påtagligt påverkar den finansiella situationen och/eller finansnettot.

Utgångspunkten i skuldförvaltningen är att minimera riskerna genom att sprida ränte- och kapitalförfallen jämnt över tid och därmed öka förutsägbarheten avseende räntekostnaderna. Val av genomsnittlig ränte- och kapitalbindning ska styras utifrån framtida finansieringsbehov och utvecklingen av skuldportföljens storlek, inte utifrån en bedömning av framtida ränteutveckling.

Ovanstående principer ska tillämpas inom ramen för de begränsningar som beskrivs nedan, oavsett skuldportföljens storlek.

För att hantera ränte- och refinansieringsrisk är denna riktlinje uppdelad i en skuldvolym på mer än respektive mindre än 5 miljarder kronor. Detta för att riktlinjen även ska täcka risken för lägre lånevolymer i skuldportföljen.

Tillåtna finansieringskällor

- Bilateral låna
- Certifikat
- Obligationer
- Finansiell leasing

Derivatinstrument

För att effektivt kunna hantera skuldförvaltningen får Västra Götalandsregionen använda sig av räntederivat i syfte att omvandla ränterisker i skuldportföljen. Räntederivat används för att omvandla rörlig ränta till fast ränta eller fast ränta till rörlig ränta. Framtida räntevillkor ska vara förutbestämda eller kunna utläsas i marknadsräntor eller index.

Godkända derivatinstrument i skuldförvaltningen

- Räntetak och räntegolv
- Ränte- och valutaswapar
- Ränteoptioner
- Kombinationer av ovanstående

Derivatinstrument ska användas restriktivt och får endast användas i riskbegränsande syfte.

Motparter och motpartsrisk derivatavtal

Ingående av derivataffärer får endast ske med motparter där Västra Götalandsregionen har upprättat ramavtal enligt ISDA-standard samt att motparten har en kreditrating om minst BBB+ enligt Standard & Poor's Global Ratings. Om marknadsförändringar skapar en fordran på enskild motpart överstigande 50 miljoner kronor eller om en motpart blir nedgraderad så att kravet på kreditrating inte uppfylls, får inga fler transaktioner ingås med den motparten, undantaget affärer som låser eller begränsar motpartsrisken.

Refinansieringsrisk

I syfte att begränsa refinansieringsrisken ska förfallen på upplåningen spridas över tiden enligt nedanstående tabell. Riskbegränsningarna nedan gäller när den totala skulden är minst 5 miljarder kronor.

	Som andel av extern upplåning	Återstående löptid
Kort upplåning	Max 50% av total skuld	0 – 1 år

	Som andel av extern upplåning	Återstående löptid
Lång upplåning	Minst 50% av total skuld	1 – 10 år
Genomsnittlig kapitalbindning		1 – 3 år

Ränterisk

I syfte att begränsa ränterisken ska ränteomsättningstillfällena på lån och derivat spridas över tiden enligt nedanstående tabell.

	Som andel av extern upplåning	Återstående löptid
Kort räntebindningstid	Max 50% av total skuld	0 – 1 år
Lång räntebindningstid	Minst 50% av total skuld	1 – 10 år
Genomsnittlig räntebindningstid		1 – 3 år

Refinansieringsrisk och ränterisk vid låg total låneskuld

Ju lägre den totala låneskulden är desto lägre blir riskerna i absoluta tal ställt i relation till Västra Götalandsregionens totala ekonomiska situation. Mot bakgrund av detta gäller riskbegränsningarna i tabellen nedan när den totala skulden understiger 5 miljarder kronor. Tabellen avser både refinansieringsrisk och ränterisk.

	Som andel av extern upplåning	Återstående löptid
Genomsnittlig ränte- och kapitalbindningstid	n.a	0 – 3 år

Valutarisk

Om upplåning sker i annan valuta än i svenska kronor ska valutasäkring göras för att minimera valutarisken. Lån i utländsk valuta ska valutasäkras genom att ingå valutaderivatkontrakt med valutaswap, valutatermin eller valutaoption.

Borgensåtaganden

Västra Götalandsregionen kan teckna borgen för organisationer där det finns ett betydande intresse, antingen som finansiär eller där borgensåtagandet kan motiveras utifrån regionens verksamhetsmål och den kommunala kompetensen. Borgensåtaganden ska tillämpas restriktivt.

Beslutsnivåer och ansvarsfördelning

- Regionfullmäktige fattar beslut om borgensåtaganden utifrån en särskild utredning.
- Finansverksamheten ansvarar för att bereda borgensärenden för beslut i regionfullmäktige.

Krav på utredning och beslut

Vid varje beslut om borgensåtaganden ska en särskild utredning genomföras. Utredningen ska säkerställa att borgensåtagandet är förenligt med Västra Götalandsregionens verksamhetsmål och den kommunala kompetensen. Regionfullmäktige fattar beslut baserat på denna utredning. Utredningens innehåll och process för beredning regleras i rutindokument.

Principer och villkor

- Borgen får endast lämnas i svenska kronor och får uppgå till max 50 miljoner kronor per beslut. Undantag kan ske efter särskilt beslut av regionfullmäktige. Exempel på undantag är

Kommuninvest (där solidarisk borgen för ett obegränsat belopp ingår i samband med medlemskap), stora gemensamma projekt eller nationella/internationella satsningar där Västra Götalandsregionen har ett strategiskt intresse och borgenskrav är en förutsättning för medfinansiering, krisåtgärder för samhällskritiska verksamheter med mera.

- Borgensåtaganden som inte har tagits i anspråk inom 24 månader från beslut upphör automatiskt att gälla.
- Om borgensavgift tas ut ska det ske årligen och baseras på ett procentuellt belopp av borgensåtagandet.
- Borgensavgift ska alltid tas ut om organisationen verkar på en konkurrensutsatt marknad för att säkerställa att EU:s statsstödsregler efterlevs.
- Om möjligt ska organisationen som Västra Götalandsregionen går i borgen för lämna säkerhet för borgensåtagandet, ett sådant exempel kan vara en pant i en fastighet.

Uppföljning och rapportering av borgensåtaganden

- Den borgenstagande organisationen ska vid årets slut bekräfta och rapportera återstående belopp som omfattas av Västra Götalandsregionens borgensåtagande.
- Västra Götalandsregionens totala borgensåtaganden ska redovisas som ansvarsförbindelser i årsredovisningen.
- Finansverksamheten ska årligen sammanställa en rapport över samtliga aktiva borgensåtaganden och eventuella risker.

Kapitalförvaltning

Kapitalförvaltningen i Västra Götalandsregionen omfattar placeringar i pensionsmedelsportföljen och placeringar av överskottslikviditet. Det finns tre portföljer, två likviditetsportföljer och en pensionsmedelsportfölj, som ska säkerställa att det finns kapital för att klara betalningsförmågan både på kort och lång sikt.

Etik och hållbarhet i kapitalförvaltningen

Placeringar ska ske med hänsyn till god etik samt ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Västra Götalandsregionen kräver att företag och organisationer där kapital placeras följer internationella normer, inklusive OECD:s riktlinjer för multinationella företag, ILO:s kärnkonventioner samt FN:s konventioner om mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption, vilka innefattas i FN:s Global Compacts tio principer.

Västra Götalandsregionen har nolltolerans mot placeringar i kontroversiella vapen såsom antipersonella landminor, kemiska och biologiska vapen, klustervapen, kärnvapen och vapen med utarmat uran eller vit fosfor.

Västra Götalandsregionen tar även ett tydligt och konsekvent avstånd från investeringar i verksamheter som står i konflikt med regionens värderingar och samhällsansvar. Exkluderingskriterier ska därför tillämpas, vilka innebär att placeringar inte medges i företag vars omsättning till väsentlig del kommer från produktion eller försäljning av pornografi, kommersiell spelverksamhet, tobaks- och alkoholvaror eller cannabis för rekreationsbruk. Investeringar medges inte heller i företag vars omsättning till väsentlig del kommer från produktion eller försäljning av krigsmateriel, med undantag för placeringar i europeisk försvarsindustri.¹

Vidare tillåts inte placeringar i företag vars omsättning till väsentlig del kommer från utvinning, prospektering, produktion och raffinering av fossila bränslen.

För att bredda hållbarhetsperspektivet i kapitalförvaltningen kan Västra Götalandsregionen tillämpa positiv screening, vilket innebär att investeringar aktivt styrs mot bolag som främjar hållbar utveckling. Med detta menas att Västra Götalandsregionen ska sträva efter att placera i företag som bidrar till att lösa klimatutmaningar eller på annat sätt underlättar omställningen till ett hållbart samhälle – ekonomiskt, socialt och/eller miljömässigt. Sådana investeringar kan inkludera exempelvis gröna och sociala obligationer samt andra placeringar som är i linje med FN:s hållbarhetsmål.

Investeringar ska i första hand ske inom ramen för de fastställda riktlinjerna. I de fall det rör sig om investeringar i bolag som driver lösningar för hållbar omställning kan avsteg från exkluderingskriterierna göras. Detta förutsätter dock att en tydlig

¹ Undantaget avser placeringar i fonder som huvudsakligen investerar i företag som är börsnoterade och har sin juridiska hemvist i Europa.

investeringsprocess följs och att en regelbunden uppföljning säkerställer att bolagen lever upp till hållbarhetskraven. Processen för dessa investeringar kommer att beskrivas i ett rutindokument.

För att säkerställa att etik och hållbarhet enligt denna riktlinje efterföljs ska finansverksamheten göra regelbundna genomlysningar av innehaven. Hur genomlysningen går till och hur eventuella överträdelser ska hanteras kommer beskrivas i ett rutindokument.

Strategi och riskhantering i kapitalförvaltningen

Västra Götalandsregionen är genom sin kapitalförvaltning en aktör på de finansiella marknaderna och därmed utsatt för finansiella risker. En del i finansverksamheten är att identifiera och hantera riskerna i kapitalförvaltningen så att tillgångarnas värde kan säkras och rimlig avkastning på förvaltad kapital uppnås.

Risken hanteras framför allt på övergripande nivå genom val av strategisk fördelning mellan olika tillgångsslag, det vill säga andelen tillgångar exponerade mot räntemarknaden, aktiemarknaden och alternativa tillgångsslag. Vid aktiefondsplaceringar sprids också riskerna genom att fonderna är exponerade mot olika delar av världen, vilket också gäller för räntefonderna.

Denna riktlinje fastställer även limiter för specifika finansiella risker såsom ränterisk, kreditrisk och valutarisk, i syfte att hantera och minska dem. Dessa risker beskrivs närmare nedan.

Riskmått och limiter ska beräknas utifrån portföljernas marknadsvärde.

Hantering av ränterisk – räntebärande värdepapper och räntefonder

Ränterisk beskriver hur mycket marknadsvärdet på en ränteplacering påverkas av förändringar i marknadsräntorna. Ränterisk mäts genom måttet duration, som visar den genomsnittliga återstående räntebindningstiden (i antal år). Ju längre räntebindningstid (högre duration), desto större är ränterisken, det vill säga marknadsvärdet påverkas mer av förändringar i marknadsräntor.

Den placeringshorisont som gäller för en portfölj avgör hur stor ränterisk som kan accepteras. För att begränsa ränterisken fastställs en maximal duration för varje portfölj.

Eftersom förhållandet mellan risk och avkastning på räntemarknaden förändras över tid, behöver durationen anpassas efter det rådande marknadsläget.

Hantering av kreditrisk – räntebärande värdepapper och räntefonder

Kreditrisk i ränteplaceringar innebär risken för värdeförlust om en motpart inte fullgör sina finansiella förpliktelser, exempelvis vid utebliven betalning eller felaktigt belopp. Risken hanteras genom att sprida placeringarna mellan olika emittenter.

För att hantera kreditrisken på ett effektivt sätt ska ränteplaceringar i första hand göras genom placering i fonder med god kreditvärdighet. Placeringar som inte uppfyller nedanstående limiter betraktas som alternativa investeringar.

Limiter för kreditrisken

- Respektive portfölj ska ha en genomsnittlig rating på minst BBB-/Baa3 (från Standard & Poor's Global Ratings/Moodys eller motsvarande bedömd risknivå).
- Placeringar direkt i enskilda räntebärande värdepapper ska ha en rating om lägst BBB-/Baa3 (från Standard & Poor's Global Ratings/Moodys) och får ha ett maximalt nominellt belopp om 100 miljoner kronor.

Valutarisk

Valutarisken anger portföljens känslighet för förändringar i den svenska kronans värde kontra utländska valutor. Utgångspunkten vid förvaltning av kapitalet är att begränsa valutarisken.

Följande gäller i respektive tillgångsslag:

- Räntebärande värdepapper ska valutasäkras då valutarisken i annat fall skulle bli den dominerande risken i placeringen.
- Aktiefondsplaceringar valutasäkras normalt sett inte på nedanstående grunder:
 - Valutarisken ingår under normala marknadsförutsättningar som en mindre del i den totala

risken i placeringar i aktiefonder på utländska marknader.

- I perioder av kraftiga börsfall tenderar den svenska kronan att falla i värde relativt större utländska valutor. Det innebär att värdefallet i utländska aktiefonder dämpas genom valutaexponeringen.
- Gällande alternativa investeringar görs bedömning om valutasäkring i varje enskilt fall.

Kapitalförvaltning av pensionsmedel

Kapitalet i pensionsmedelsportföljen ska användas för att likviditetsmässigt täcka en del av pensionsåtagandet, närmare bestämt den förmånsbestämda ålderspensionen. När stora likviditetsunderskott uppstår i samband med utbetalningarna av den förmånsbestämda ålderspensionen kommer dessa underskott täckas med hjälp av kapitalet som finns i pensionsmedelsportföljen. Kapitalet byggs upp med hjälp av beslutade avsättningar vid behov samt avkastning på kapitalet.

Kapitalet i pensionsportföljen har en mycket lång placeringshorisont, flera decennier. Mot bakgrund av det är det rimligt att acceptera en relativt hög kortsiktig risk, vilket möjliggör en relativt hög förväntad avkastning.

Givet nedan beskriven förvaltningsstrategi och fördelning mellan olika tillgångsslag är det rimligt att förvänta sig en långsiktig avkastning på 3 procent per år i reala termer, d v s justerat för inflation. Avkastningen relativt målet ska jämföras över rullande 5-årsperioder.

Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag:

- Likvida medel
- Räntebärande värdepapper och räntefonder
- Svenska och utländska aktiefonder
- Alternativa investeringar

Limiter för tillgångsslag

Västra Götalandsregionen ska tillämpa en strategi för övergripande riskhantering där portföljens allokering hålls relativt konstant över tid, en så kallad strategisk tillgångsfördelning med rebalansering. Rebalansering innebär att tillgångsslagen återställs

till portföljens normalnivå när portföljens tillgångsfördelning närmar sig gränserna som anges i limiter för tillgångsslagen, i syfte att undvika limitöverträdelse. Fördelningen mellan olika tillgångsslag förändras inte aktivt utifrån hur de finansiella marknaderna utvecklas eller hur de bedöms utvecklas framåt.

Tillgångsfördelningen är vald så att risken i portföljen inte ska bli alltför hög och innebär en låg risk för att marknadsvärdet i en kraftig finansiell kris faller mer än vad Västra Götalandsregionen accepterar. Med den angivna fördelningen i normalportföljen nedan bedöms portföljens värde kunna minska som mest med cirka 25 %.

Allokeringen mellan olika tillgångsslag uttrycks som en normalportfölj vilken speglar Västra Götalandsregionens strategi i kapitalförvaltningen. Normalportföljen motsvarar den portföljsammansättning som krävs för att den förväntade avkastningen ska motsvara avkastningsmålet över tid.

Tillgångsslag	Min	Normal- portfölj	Max
Räntebärande värdepapper eller räntefonder	20%	40%	55%
Aktiefonder	45%	60%	65%
–varav svenska aktiefonder	0%	25%	50%
–varav utländska aktiefonder	50%	75%	100%
Alternativa investeringar	0%		10%
Likvida medel	0%	0%	15%

Limiter för att hantera ränterisken

- Portföljens genomsnittliga räntebindningstid i ränteplaceringarna, mätt som duration, ska ligga i intervallet 0 – 5 år.

- Ränteplaceringarna får ha en maximal ränte- och kapitalbindningstid på 10 år.

Kapitalförvaltning av överskottslikviditet

Kort likviditetsportfölj

Syftet med kapitalet i den korta likviditetsportföljen är att säkerställa Västra Götalandsregionens betalningsförmåga på kort sikt. För att upprätthålla en god betalningsberedskap bör Västra Götalandsregionen placera 3 - 6 miljarder kronor på detta sätt.

Avkastningsmålet för den korta likviditetsportföljen är att följa utvecklingen av räntan för tremånaders statsskuldväxlar.

Hur likviditeten ska placeras avgörs av placeringshorisonten.

Tillåtna tillgångslag

Kortfristig likviditet placeras på det för Västra Götalandsregionens mest fördelaktiga sätt utifrån placeringshorisonten. Portföljens medel får placeras i följande tillgångslag.

- Likvida medel
- Räntebärande värdepapper och räntefonder

Likvida medel på bankkonto varierar över tid beroende på kortfristiga in- och utflöden, som skatt och löner. Räntebärande värdepapper kompletterar kontoplaceringar och fungerar som en likviditetsbuffert.

Limiter för att hantera ränterisk

- Enskilda placeringar får ha en maximal kapitalbindningstid på 3 år. Om placeringar sker i räntefonder får kapitalbindningen överstiga 3 år i den enskilda räntefonden.
- Genomsnittlig räntebindningstid (duration) i den korta likviditetsförvaltningen får maximalt vara 1,0 år.

Lång likviditetsportfölj

Från tid till annan kan Västra Götalandsregionen ha ett överskott av likviditet som inte behövs för att säkerställa Västra Götalandsregionens betalningsförmåga på kort sikt eller för att säkerställa den långsiktiga förmågan att möta likviditetsbelastningen från pensionsåtagandet.

Under dessa förutsättningar ska kapital förvaltas enligt nedanstående placeringsregler. Den faktiska placeringshorisonten

och risken i förvaltningen ska anpassas till den långsiktiga likviditetsprognosen.

Syftet med den långfristiga likviditetsförvaltningen är att skapa en meravkastning jämfört med den kortfristiga likviditetsförvaltningen avseende det kapital som inte behövs på kort sikt. Mot bakgrund av placeringshorisonten och ett relativt begränsat risktagande är avkastningsmålet att över tid följa värdeutvecklingen på statsskuldsväxlar +1,0 procentenhet. Avkastningen relativt målet ska jämföras på rullande 3-årsperioder.

Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag.

- Likvida medel
- Räntebärande värdepapper och räntefonder
- Svenska och utländska aktiefonder

Västra Götalandsregionen ska tillämpa en strategi för övergripande riskhantering där portföljens allokering hålls relativt konstant över tid, så kallad strategisk tillgångsfördelning med rebalansering. Rebalansering innebär att tillgångsslagen återställs till portföljens normalnivå när portföljens tillgångsfördelning närmar sig gränserna som anges i limiter för tillgångsslagen, i syfte att undvika limitöverträdelse.

Fördelningen mellan olika tillgångsslag förändras inte aktivt utifrån hur de finansiella marknaderna utvecklas eller hur de bedöms utvecklas framåt.

Tillgångsfördelningen är vald så att risken i portföljen inte ska bli alltför hög. Det innebär en låg risk för att marknadsvärdet i en kraftig finansiell kris faller mer än vad Västra Götalandsregionen accepterar. Med den angivna normalfördelningen nedan bedöms portföljens värde kunna minska som mest med cirka tio procent.

Limiter för tillgångsslag

Allokeringen mellan olika tillgångsslag uttrycks som en normalportfölj vilken speglar Västra Götalandsregionens strategi i kapitalförvaltningen. Normalportföljen motsvarar den portföljsammansättning som krävs för att den förväntade avkastningen ska motsvara avkastningsmålet över tid.

Tillgångsslag	Min	Normal- portfölj	Max
Räntebärande värdepapper eller räntefonder	55%	75%	90%
Aktiefonder	10%	25%	30%
–varav svenska aktiefonder	0%	25%	50%
–varav utländska aktiefonder	50%	75%	100%
Likvida medel	0%	0%	15%

Limiter för att hantera ränterisk

- Enskilda placeringar får ha en maximal kapitalbindningstid på 5 år. Om placeringar sker i räntefonder får kapitalbindningen överstiga 5 år i den enskilda räntefonden.
- Genomsnittlig räntebindningstid (duration) i den långa likviditetsförvaltningen får vara 0 – 3 år.

Rapportering och uppföljning

Rapporteringens syfte

Rapporteringens syfte är att informera om medelsförvaltningens resultat och att säkerställa att medelsförvaltningen överensstämmer med finanspolicyn och riktlinjerna enligt detta dokument. Rapportering sker till regionstyrelsen enligt gällande delegeringsordning.

Intern kontroll

Internkontrollsystem ska säkerställa att riktlinjerna efterlevs och riskerna hanteras genom:

- Regelbunden rapportering och kontroll.
- Rutiner för hantering av avvikelser.

- Revision, intern eller extern för att granska att förvaltningen är korrekt hanterad.

Ansvar

Samtliga personer och parter som är delaktiga i finansverksamhetens medelsförvaltning ska till närmast överordnad omedelbart informera om händelser som inte kan betraktas som normala.

Rapportering

En extern riskkontrollfunktion ska månatligen sammanställa en riskrapport avseende medelsförvaltningen och överlämna den till finansverksamheten. Rapporten ska innehålla medelsförvaltningens resultat, riskmått och exponeringar. Dessutom ska en kontroll av att givna limiter inte har överträtts redovisas.

Rapportering om medelsförvaltningen ska regelbundet ske till regionstyrelsens ägarutskott. Till regionfullmäktige sker rapportering i Västra Götalandsregionens delårsrapporter och årsredovisning.

Finansverksamheten på koncernkontoret ska regelbundet ta fram egna uppföljningsrapporter avseende medelsförvaltningen. Dessa rapporter ska publiceras på den externa hemsidan.

Hantering och åtgärder vid policyöverträdelser

Vid överträdelser av bestämmelser i finanspolicyn och enligt denna riktlinje ska överträdelserna omgående åtgärdas och ekonomidirektören informeras. Överträdelser ska också rapporteras till regionstyrelsens ägarutskott.

Ordlista

Allokering

Allokering är fördelning av finansiella tillgångar som görs för att uppnå ett mål.

Aktiefonder

En samling av flera aktier, det vill säga olika andelar som har köpts i flera bolag, och som samlas i en fond. Fonden förvaltas av ett fondbolag. Som investerare kan man köpa och därmed äga en andel av fonden.

Alternativ tillgång

Investeringar som inte ingår i de traditionella tillgångsklasserna som aktier, obligationer och penningmarknadsinstrument. I stället omfattar de en bred grupp av investeringar som ofta har en lägre korrelation med traditionella marknader och används för att diversifiera en investeringsportfölj och minska risk. Alternativa tillgångar inkluderar vanligtvis investeringar i tillgångar som råvaror, fastigheter, riskkapital, hedgefonder och privata aktier.

Borgensåtagande

Ett borgensåtagande innebär att en part, t ex en kommun eller region, åtar sig att ansvara för en annan organisations skuld eller förpliktelser gentemot en långgivare. Om den organisation som har tagit lånet (huvudgäldenären) inte kan betala sin skuld, träder borgensmannen in och blir skyldig att betala skulden i stället.

Certifikat

Är en typ av kortfristigt skuldebrev som ges ut av företag, banker eller kommuner för att finansiera sin verksamhet. Investeraren av ett certifikat lånar ut pengar till utgivaren mot ränta. Certifikaten har vanligtvis en löptid på mellan några dagar upp till ett år.

Checkräkningskredit

En kredit kopplad till ett företags bankkonto som gör det möjligt att tillfälligt övertrassera kontot upp till en viss kreditgräns. Används för att hantera tillfälliga likviditetsbehov.

Derivat

Derivatinstrument vid upplåning är finansiella kontrakt vars värde baseras på värdet av en underliggande tillgång, ränta eller index, och används för att hantera risker relaterade till upplåning. Dessa instrument hjälper låntagare och långgivare att skydda sig mot oönskade prisförändringar, räntesvängningar eller valutakursförändringar.

Finansiell leasing

I finansiell leasing hyrs en tillgång under en längre tid och liknar ett lån. Leasingtagaren betalar en avgift varje månad och ansvarar för kostnader som underhåll. Tillgången finns med i bokföringen hos leasingtagaren och när avtalet är slut finns ofta möjlighet att köpa ut den för ett restvärde. Leasingavtal kan variera i längd och villkor beroende på tillgången och parternas överenskommelse.

Räntebindning

Den tidsperiod under vilken räntan på en skuld är fast eller oförändrad. Längre räntebindning minskar risken för ränteförändringar men kan ge högre kostnader.

Räntebärande tillgång

Investering som ger avkastning i form av ränta, till exempel obligationer, statsskuldväxlar, räntefonder.

Kapitalbindning

Den tid som ett lån eller annan skuld är bundet innan det måste återbetalas eller omförhandlas. Längre kapitalbindning ger stabilitet men kan begränsa flexibiliteten i skuldförvaltningen.

Kreditrisk

Den risk som innebär att en låntagare inte kan betala ränta eller återbetala ett lån, vilket kan leda till en förlust för investeraren. Denna risk bedöms ofta med hjälp av kreditbetyg. Kreditrisk handlar om risken att inte få tillbaka investerat kapital.

Limit

En förutbestämd gräns eller nivå som används för att begränsa risker eller bestämma när en viss åtgärd ska vidtas i finansiella transaktioner. Det kan vara en gräns för pris, belopp eller tidsram, till exempel i handel med aktier, valuta eller räntor.

Normalportfölj

En normalportfölj är en typisk investeringsportfölj som har en balanserad fördelning (t ex 60% aktier/40% räntor eller 50% aktier/50% räntor) mellan olika tillgångsslag såsom aktier och räntor. Den används ofta som referens för att jämföra andra portföljer och är utformad för att ge en medelrisk och stabil avkastning över tid.

Obligation

I kapitalförvaltning är en obligation ett skuldebrev där en investerare lånar ut pengar till en emittent (t.ex. ett företag eller en stat) i utbyte mot räntebetalningar under en viss tidsperiod. När obligationen förfaller får investeraren tillbaka det

ursprungliga beloppet, dvs. det nominella värdet. Obligationer används för att diversifiera en investeringsportfölj och kan ge en stabil och förutsägbar inkomst.

I skuldförvaltning är obligationer ett lån som en enhet (företag eller stat) tar för att finansiera sin verksamhet. Skuldförvaltning innebär att hantera och optimera dessa obligationer, som ofta ingår i ett företags eller en stats skuldsättning. Målet är att säkerställa att räntebetalningar görs i tid och att lånevillkoren är fördelaktiga för att minimera finansiella risker.

Portfölj

I kapitalförvaltning avses med portfölj en samling av investeringar, såsom aktier, fonder och obligationer, som syftar till att sprida risk och ge avkastning.

I skuldförvaltning avses en samlad översikt av ett företags eller en organisations skulder, inklusive lån och krediter, för att hantera risk och kostnader effektivt.

Refinansieringsrisk

Refinansieringsrisk innebär risken att inte kunna förnya en skuld till fördelaktiga villkor när den förfaller.

Räntegolv

Ingår ofta i räntebindningsavtal eller ränteoptionsavtal, där långivare och låntagare enas om att sätta ett golv (minimiränta) för räntan på ett lån. Dessa avtal används för att skydda mot stora ränteförändringar, vilket ger både långivaren och låntagaren mer förutsägbarhet och säkerhet.

Räntefond

En räntefond är en fond som investerar i räntebärande tillgångar, såsom obligationer eller andra ränteinstrument. Målet är att ge en stabil avkastning genom att ta del av räntor från de underliggande tillgångarna med en lägre risk än aktiefonder. Räntefonder används ofta för att diversifiera en portfölj eller som en säkrare investering.

Ränteoptioner

En finansiell produkt som ger rätt, men inte skyldighet, att köpa eller sälja en ränta till ett förutbestämt pris på en framtida tidpunkt. Används för att skydda sig mot ränteförändringar.

Ränterisk

Ränterisk innebär att kostnaden för lån eller värdet på räntebärande investeringar påverkas negativt av förändringar i marknadsräntor.

Ränteswappar

Ett avtal mellan två parter om att byta räntor med varandra, oftast en fast ränta mot en rörlig ränta, för att hantera ränterisker och optimera finansieringskostnader.

Räntetak

Ingår ofta i räntebindningsavtal eller ränteoptionsavtal, där långivare och låntagare enas om att sätta ett tak (maxränta) för räntan på ett lån. Dessa avtal används för att skydda mot stora ränteförändringar, vilket ger både långgivaren och låntagaren mer förutsägbarhet och säkerhet.

Valutarisk

Risken att förändringar i valutakurser påverkar värdet på investeringar, lån eller inköp. Vid placering kan investeringen minska i värde om placeringen är gjord i en fond som är denominerad i utländsk valuta som försvagas gentemot den svenska kronan. Vid lån i en utländsk valuta kan kostnaden öka om valutan stärks gentemot den svenska kronan. Vid köp av varor eller tjänster i en utländsk valuta kan priset bli högre om den valutan stärks i förhållande till svenska kronor.

Valutaswappar

Ett avtal mellan två parter om att byta pengar och räntor i olika valutor under en viss period. Används för att hantera valutarisken och optimera finansieringskostnader.

Valutasäkring

Valutasäkring är en strategi för att skydda sig mot valutakursrisker som kan påverka värdet av tillgångar eller skulder i olika valutor. Det innebär vanligtvis att man använder finansiella instrument, såsom valutaterminer eller valutaswappar, för att låsa in eller begränsa den framtida valutakursen för en specifik transaktion eller position. Genom valutasäkring kan ett företag eller investerare minska osäkerheten kring framtida valutakurser och undvika förluster som kan uppstå på grund av valutaförändringar.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Annelie Mogensen, (annas14), Finanschef

Granskad av: Annelie Mogensen, (annas14), Finanschef

Godkänd av: Regionstyrelsen, (RS),

Dokument-ID: RS8631-1454170937-81

Version: 4.0

Giltig från: 2026-03-24

Giltig till: 2029-04-04